

Rozvoj školních knihoven v ORP Ostrava v rámci projektu místního akčního plánování

Iva Májková

Na realizaci projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II, reg. č. projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132, jehož nositelem je statutární město Ostrava, se podílí také pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka. Pracovní skupina, složená mj. ze zástupců školních a veřejných knihoven, ředitelů škol a Ostravské univerzity, již v roce 2019 vyhodnotila téma školních knihoven, jejich fungování a rozvoj jako důležitou součást podpory čtenářské gramotnosti v každé škole. Čtenářská gramotnost patří mezi prioritní oblasti vzdělávání žáků a zahrnuje i mediální gramotnost, kritické myšlení, vytváření podmínek pro celoživotní učení žáků, čtení s porozuměním, práci s knihou, práci s informacemi ve vyučování, orientaci v literatuře a v dalších médiích, práci s internetem, kulturní a vzdělávací akce a další oblasti.

Za účelem rozvoje podpory škol byla následně realizována dotazníková šetření ke zmapování stavu školních knihoven, ze kterých vyplynulo, že jen velmi málo škol v území ORP Ostrava má plně funkční školní knihovnu podpořenou pozicí školního knihovníka. Ve školách vykonávají funkci knihovníka v drtivé většině stávající pedagogové s minimálním či nulovým úvazkem při své běžné práci, většinou bez pravidelného finančního ohodnocení a pouze malé procento škol vnímá pozici knihovníka jako velmi důležitou. Školy často na tuto oblast nemají ani vyčleněnu pevnou částku v rozpočtu.

V roce 2020 byl rozvoj školních knihoven v ORP Ostrava poznamenán pandemií koronaviru a všemi souvisejícími omezeními, tudíž plánované aktivity mohly být uskutečněny až v roce 2021. Ve spolupráci s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě, partnerem MAP ORP Ostrava II, byl realizován kurz pro školní knihovníky a pedagogy vykonávající tuto činnost. Z rozpočtu projektu byly vyčleněny prostředky na hrazení pozic školních knihovníků v pilotních 10 školách a metodika školních knihovníků. Pracovní skupinou byly vytipovány další vhodné vzdělávací aktivity, které budou postupně realizovány. Město Ostrava zařadilo podporu školních knihoven (ZŠ) do Programu na podporu rozvoje kvality školství z rozpočtu města na rok 2022, čímž podporuje realizaci jednoho ze strategických cílů Strategie vzdělávání města Ostravy 2030 – rozvoj čtenářské a mediální gramotnosti. K podpoře práce školních knihovníků byla na webových stránkách projektu MAP ORP Ostrava II zřízena sekce s užitečnými informacemi určená pro školní knihovníky.

Dvoudenní kurz pro pracovníky školních knihoven, realizovaný ve spolupráci s Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě, absolvovalo ve dvou termínech v září loňského roku přímo v sídle knihovny více než 20 pedagogů. Pracovníkům školních knihoven byly poskytnuty souhrnné informace i znalosti a dovednosti nezbytné ke zkvalitnění a rozšíření školní knihovnou poskytovaných služeb. Obsahem účastníky velmi pozitivně hodnoceného kurzu byla témata: organizace ŠK, základní legislativa, knihovní fond, jmenný a věcný popis dokumentů, bibliografické a rešeršní služby, výpůjční a informační služby, informační výchova ve ŠK, metodická pomoc, praxe školního informačního centra a exkurze. Lektorkami byly zaměstnankyně Moravskoslezské vědecké knihovny a metodička školních knihovníků (zároveň školní knihovník na plný úvazek v ZŠ Provaznická 64, Ostrava). Z přihlášených pracovníků ŠK byly následně vybrány školy pro podporu úvazků z rozpočtu MAP ORP Ostrava II.

Na tento kurz pak navazují další vzdělávací aktivity – semináře Moderní literatura pro děti a mládež (rozděleno na literaturu pro 1. a pro 2. stupeň ZŠ). Aktuálně jsou v rámci projektu připravovány besedy pro děti s autory knih (Arnošt Vašíček, Lenka Rožnovská, Zuzana Pospíšilová), nákup pomůcek pro rozvoj čtenářské gramotnosti a další užitečné aktivity.

Díky pravidelným setkáváním realizátorů projektů místního akčního plánování a velmi dobrým vztahům mezi jednotlivými „MAPy“ byly školám v ORP Ostrava nabídnuty tištěné čtenářské metry, vytvořené v rámci projektu Místní akční plán II v ORP Třinec (ve spolupráci místních knihovníků, pedagogů a expertů na čtenářství a čtenářskou gramotnost). Čtenářský metr je pomůcka, která je k dispozici na stránce www.ctenarskyometr.cz, a to ve formě aplikace do mobilního telefonu nebo v PDF k výtiskům. Pomáhá dětem ve výběru kvalitních knih, je skvělým rádčem pro rodiče, kteří se chtějí zorientovat v obrovském množství knih pro děti a mladé, ale také pro nečtenáře.

Po unikátním systému podpory kariérového poradenství, oceněném Národní cenou kariérového poradenství 2021, tak v Ostravě vznikl další zajímavý systém podpory, tentokrát se zapojením města, projektu MAP ORP Ostrava II, Moravskoslezské

vědecké knihovny v Ostravě a nadšenců v základních školách v ORP Ostrava.

Projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Ostrava II, reg. číslo projektu CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009132, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu – operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) a ze státního rozpočtu ČR.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP2!!!

Kontakt na autorku: lmajkova@ostrava.cz

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz